

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	10
	2011-11-15	93	9
Socialnämnden	2011-06-17	119	13
	2011-11-29	189	13
	2011-12-15	222	34

Dnr 2011/319-736

Riktlinjer för bärhjälp vid färdtjänsttransporter inom Luleå Kommun

Bilagor: Omvärldsanalys beträffande riktlinjer för bärhjälp i andra kommuner och Tjänsteutlåtande bärhjälp

Ärendebeskrivning

I Luleå kommun har bärhjälp i anslutning till färdtjänstresor tidigare varit reglerat inom transportavtalet för färdtjänst. Sedan 2010-01-01 ingår inte bärhjälp i transportavtalet, då detta är en insats som ligger utanför färdtjänstlagstiftningens ansvarsområde.

Bärhjälp av den färdtjänstberättigade i anslutning till färdtjänstresan innebär att kunden behöver hjälp att ta sig till och från bostaden för att kunna nyttja färdtjänsten. Ofta handlar det om kunder som bor olägligt i hus med flera våningar utan hiss och som behöver bäras ner för trappor. Detta har tidigare i stor utsträckning gjorts manuellt och inneburit stora risker för kund samt arbetsmiljörisker för personal. Olyckor har inträffat i andra delar av Sverige, vilket prövats rättsligt och arbetsmiljöverket har skärpt kraven på hur bärhjälp skall utföras.

Till skillnad från resor till akut sjukvård, där andra regler inträder, betraktas färdtjänstresande som ett planerat resande vilket gör att resenärens boendesituation kan behöva utredas och förändras om boendet är sådant att transporter innebär arbetsmiljörisker för utförande personal.

Många av Luleå Kommuns äldre bostadsområden som t.ex. Malmudden, Örnäset, Bergnäset och Mjölkudden har fastigheter som saknar hiss. Detta innebär att det finns ett behov av att lösa bärhjälpfrågan utifrån arbetsmiljöverkets nya direktiv. Luleå kommun har inga riktlinjer för bärhjälp sedan tidigare och utifrån arbetsmiljöverkets direktiv samt en ökad efterfrågan bör riktlinjer antas för att reglera frågan.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	11
	2011-11-15	93	10
Socialnämnden	2011-06-17	119	14
	2011-11-29	189	14
	2011-12-15	222	35

Omvärldsanalys

I vår omvärldsanalys har vi varit i kontakt med kommunerna Boden, Karlstad, Piteå samt Umeå, för att ta del av deras riktlinjer för bärhjälp och hur de löst bärhjälsfrågan (se. bilaga 1). Sammanfattningsvis har de utvalda kommunerna inte detta reglerat, men samtliga tänker se över frågan vid kommande upphandlingar. Eftersom trappklättrare har utvecklats och numera klarar de flesta trappor, har många kommuner framförallt i södra Sverige köpt in trappklättrare och på det viset minimeras s.k. manuell bärhjälp.

Nuläge

Behov av bärhjälp kan förekomma vid följande tillfällen;

- Kunder som bor olägligt till, 1-3 trappor upp i hus utan hiss och på grund av funktionsnedsättning tar de sig inte till och från bostaden.
- Det finns kunder som bor bra, men har behov av bärhjälp för att kunna besöka anhöriga som bor olägligt till.
- Behovet kan vara både akut och planerat, t.ex. för kunder som ska till och från korttidsboende.

Omfattningen av färdtjänst kunder med beviljat tillstånd för bärhjälp är i dagsläget enligt följande;

- Totalt 26 färdtjänstkunder.
- Bärhjälsbehovet har ökat i kommunen under sista året från 15 kunder till dagens 26.

Kostnader för bärhjälp har ökat enligt följande;

- År 2008 var kostnaden 8500 kr, med 45 bärhjälpstillfällen.
- År 2009 var kostnaden 14 508 kr, med 78 bärhjälpstillfällen.
- År 2010 var kostnaden 84 840 kr, med 68 bärhjälpstillfällen.

Under 2008 och 2009 låg bärhjälp i färdtjänstavtalet och varje bärhjälpstillfälle kostade 186 kr. Sedan 2010-01-01 har ett tillfälligt avtal tecknats med Räddningstjänsten till en kostnad av 970 kr per bärhjälpstillfälle. Räddningstjänsten avsa sig avtalet 2010-12-31 och förvaltningen hade tillfälliga avtal f o m 2011-01-01 med PDX AB i Luleå,

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	12
	2011-11-15	93	11
Socialnämnden	2011-06-17	119	15
	2011-11-29	189	15
	2011-12-15	222	36

Sexans taxi och Rånedalens taxi under upphandlingstiden för ett nytt avtal

Nuvarande avtal

Sedan 2011-03-17 finns ett nytt avtal upprättat avseende bärhjälp i anslutning till färdtjänst med specialfordon inom Luleå kommun. Leverantören är PDX i Luleå AB. Avtalstiden för bärhjälp följer Luleå kommuns transport avtal för färdtjänst och gäller t o m 2011-12-31 med möjlighet till 1+1 års förlängning.

Inom avtalet finns ett antal Ska-krav som leverantören ska uppfylla enligt följande;

- Leverantören ska följa arbetsmiljölagstiftningen och gällande föreskrifter från arbetsmiljöverket och har arbetsmiljöansvaret.
- När en rullstolsburen person skall förflyttas mellan våningsplan där hiss saknas, ska trappklättrare användas och hanteringen skall ske säkert.

Förslag på riktlinjer för bärhjälp

- 1 Efter särskild prövning enligt socialtjänstlagen, kan tillstånd för bärhjälp beviljas under en begränsad tid till den färdtjänstberättigade i anslutning till en färdtjänstresa.
- 2 Bärhjälp skall alltid ske med hjälp av trappklättrare och beviljas inte för manuell bärhjälp då det innebär oacceptabla risker för resenär eller chaufför.
- 3 Vid hemadressen beviljas inte bärhjälp som en permanent lösning, utan endast i max sex månader i avvaktan att byte av bostad, bostadsanpassning eller liknande ordnas.
- 4 Bärhjälp kan beviljas till en besöksadress med begränsning två tur och retur resor per månad.
- 5 Bärhjälp utan färdtjänstillstånd och resa medges inte.

Konsekvensbeskrivning

Riktlinjerna är en del i strävan att reglera och minimera olycksrisker för kund och arbetsmiljörisker för utförande personal.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	13
	2011-11-15	93	12
Socialnämnden	2011-06-17	119	16
	2011-11-29	189	16
	2011-12-15	222	37

Vidare innebär riktlinjerna ett förtydligande, att kund har ett eget ansvar att boendesituation kan behöva utredas och förändras, om boendet är sådant att transporter innebär olycksrisk och arbetsmiljörisker för utförande personal. Det innebär att bistånd till bärhjälp begränsas och är ett tillfälligt stöd och inte en permanent lösning.

Socialförvaltningens förslag

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden besluta att fastställa

- riktlinjer enligt följande
- 1 Efter särskild prövning enligt socialtjänstlagen, kan tillstånd för bärhjälp beviljas under en begränsad tid till den färdtjänstberättigade i anslutning till en färdtjänstresa.
- 2 Bärhjälp skall alltid ske med hjälp av trappklättrare och beviljas inte för manuell bärhjälp då det innebär oacceptabla risker för resenär eller chaufför.
- 3 Vid hemadressen beviljas inte bärhjälp som en permanent lösning, utan endast i max sex månader i avvaktan att byte av bostad, bostadsanpassning eller liknande ordnas.
- 4 Bärhjälp kan beviljas till en besöksadress med begränsning två tur och retur resor per månad.
- 5 Bärhjälp utan färdtjänstillstånd och resa medges inte.

Allmänna utskottets förslag

Socialnämndens allmänna utskott beslutar

- överlämna till socialnämnden att fatta beslut i ärendet.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	14
	2011-11-15	93	13
Socialnämnden	2011-06-17	119	17
	2011-11-29	189	17
	2011-12-15	222	38

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

- **Återremiss för inhämtande av yttrande från Kommunala Tillgänglighetsrådet (KTR).**

Kommunala tillgänglighetsrådets, KTR, yttrande

Kommunala tillgänglighetsrådets, KTR, yttrande anför att Luleå kommun borde ha undersökt inköp av egna trappklättare innan avtal om bärhjälp skrevs. Beträffande tidsgränsen på sex månader för biståndet, anser KTR att kommunen måste vara flexibel, med hänsyn till rådande bostadssituation då det inte går så snabbt att få annan passande och tillgänglig bostad. Förslaget om en begränsning av antalet resor med bärhjälp till två stycken tur och returresor per månad, önskar KTR att kunden får en "pott" med resor med bärhjälp. Resor som inte nyttjas bör kunna sparas för att användas vid ett senare tillfälle.

Socialförvaltningens svar på Kommunala tillgänglighetsrådets, KTR, yttrande

Innan nuvarande bärhjälpavtal tecknades undersöktes möjligheten att kommunen köper in en trappklättrare. Dessutom tillfrågades landstinget om det fanns möjlighet till ett samverkansavtal gällande trappklättrare som inköpts inom ramen för landstingets/sjukresor. Landstingets var positiva till samverkan, men kommunen valde att inte medverka till inköp eller samverkan. Detta utifrån att det ställs krav på service och underhåll, samt utbildning och arbetsmiljöansvar vid ägande av trappklättrare.

Avseende tidsgränsen gällande bistånd till bärhjälp så görs det alltid individuella prövningar.

KTR: s förslag om att bärhjälpkunderna skall få en "pott" på resor är svårt att administrera och kontrollera samt kräver personella resurser.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	15
	2011-11-15	93	14
Socialnämnden	2011-06-17	119	18
	2011-11-29	189	18
	2011-12-15	222	39

Sammanfattningsvis så är riktlinjerna en del i strävan att reglera och minimera olycksrisker för kund och arbetsmiljörisker för utförande personal. Vidare innebär riktlinjerna ett förtydligande, att kund har eget ansvar att boendesituationen kan behöva utredas och förändras, om boendet är sådant att transporter innebär olycksrisk och arbetsmiljörisker för utförande personal. Det innebär att bistånd till bärhjälp begränsas och är ett tillfälligt stöd och inte en permanent lösning.

Efter gjord remissförfrågan hos KTR är Socialförvaltningens förslag att socialnämnden rekommenderar Kommunfullmäktige att fastställa riktlinjer för bärhjälp enligt följande.

Socialförvaltningens förslag

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden rekommendera Kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för bärhjälp enligt följande:

1. Efter särskild prövning enligt socialtjänstlagen, kan tillstånd för bärhjälp beviljas under en begränsad tid till den färdtjänstberättigade i anslutning till en färdtjänstresa.
2. Bärhjälp ska alltid ske med hjälp av trappklättrare och beviljas inte för manuell bärhjälp då det innebär oacceptabla risker för resenär eller chaufför.
3. Vid hemma adressen beviljas inte bärhjälp som en permanent lösning, utan endast i max sex månader i avvaktan att byte av bostad, bostadsanpassning eller liknande ordnas.
4. Bärhjälp kan beviljas till en besöksadress med begränsning två tur och retur per månad.
5. Bärhjälp utan färdtjänstillstånd och resa medges inte.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	16
	2011-11-15	93	15
Socialnämnden	2011-06-17	119	19
	2011-11-29	189	19
	2011-12-15	222	40

Allmänna utskottets förslag

Socialnämndens allmänna utskott föreslår socialnämnden besluta

- i enlighet med socialförvaltningens förslag till beslut.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

Rekommendera Kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för bärhjälp enligt följande:

- 1 Efter särskild prövning enligt socialtjänstlagen, kan tillstånd för bärhjälp beviljas under en begränsad tid till den färdtjänstberättigade i anslutning till en färdtjänstresa.**
- 2 Bärhjälp ska alltid ske med hjälp av trappklättrare och beviljas inte för manuell bärhjälp då det innebär oacceptabla risker för resenär eller chaufför.**
- 3 Vid hemma adressen beviljas inte bärhjälp som en permanent lösning, utan endast i max sex månader i avvaktan att byte av bostad, bostadsanpassning eller liknande ordnas.**
- 4 Bärhjälp kan beviljas till en besöksadress med begränsning två tur och retur per månad.**
- 5 Bärhjälp utan färdtjänstillstånd och resa medges inte.**

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	16
	2011-11-15	93	15
Socialnämnden	2011-06-17	119	19
	2011-11-29	189	19
	2011-12-15	222	41

Socialnämnden återkallar beslutet från 2011-11-29 och fattar följande beslut.

Socialnämnden beslutar

- 1 Efter särskild prövning enligt socialtjänstlagen, kan tillstånd för bärhjälp beviljas under en begränsad tid till den färdtjänstberättigade i anslutning till en färdtjänstresa.**
- 2 Bärhjälp ska alltid ske med hjälp av trappklättrare och beviljas inte för manuell bärhjälp då det innebär oacceptabla risker för resenär eller chaufför.**
- 3 Vid hemma adressen beviljas inte bärhjälp som en permanent lösning, utan endast i max sex månader i avvaktan att byte av bostad, bostadsanpassning eller liknande ordnas.**
- 4 Bärhjälp kan beviljas till en besöksadress med begränsning två tur och retur per månad.**
- 5 Bärhjälp utan färdtjänstillstånd och resa medges inte.**

Beslutsexpediering

Kommunala Tillgänglighetsrådet, Verksamhetschefer och enhetschefer stab, färdtjänsthandläggarna

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Beredningen	2011-05-19		
	2011-10-21		
Allmänna utskottet	2011-06-07	59	17
	2011-11-15	93	16
Socialnämnden	2011-06-17	119	20
	2011-11-29	189	20

Beredningen

Beslutsdatum

2011-05-19

Paragraf

Sida

Allmänna utskottet

2011-06-07

Socialnämnden

Justerandes signatur/Beslutandes underskrift

Utdragsbestyrkande